

perador Alexandre i un obscur habitant d'aquelles feréstegues montanyes.

Era un cert die'n que l'Emperador Alexandre es trobava caçant pels encontorns del Caucas, quant de sobte s'aixecà una tempesta tant violenta, que dispersà á tots els oficials de la seva comitiva. Anava, doncs, sol, errant, caminant á la ventura, quant de sobte, am grant alegria de sa part oírá una cova, aont un vell que's trobava allí còent algunas herbes, el rebé am semblant seré i maneres tranquiles i reparant que estava am grant acalorament li'n presentá aigua i llet.

—Aquí vos presento'ls únics licors que ting i puc, per lo tant oferirvos—li digué—esculli.

El Princep refrescá, acceptant lo que bonament se li ofería i mirant á son hoste am certa sorpresa.

—Sembla—digué—que no sabeu á qui teniu l'honor de rebre.

—No—va dir el vell—pró fa mal temps, vos veig cansat y perdut de camí, ma vivenda vos ofereix hostatje y os podeu aprofitar d'ell sense que necessari'n siga de que jo sapie vostre nom.

—Es á dir, que ni'l nom d'Alexandre ha arribat fins á vos?

—No. ¿I qui es aquest Alexandre? ¿Qué ha fet?

—¿Qué ha fet? Ha conquistat l'África, ha destronat al que deien era rei dels reis, ha sotmés....

—M temo, pro molt—digué'l vell, apropantse envers á la porta de la cova—que aquesta pluja torrencial no fassi á bocins les hortalisses que fa poc temps tinc sembrades.

—Hauriau, per cert—va dir el Princep—de posar quelcom mes d'atenció á un rei de qui sou súbdit.

—¡Súbdit!—digué somrient el filosof solitari.

—Sí—replicá Alexandre—doncs que acabo de sotmetre aquestes terres que pertanyien á Dario; de modo, doncs, que os troveu dins mos dominis, i encare mes; sapigueu que qui vos parla es el propi Alexandre.

—Vos sou aquest Alexandre—va dir el vell posant sobre una tauleta las herbes que ja semblaven prou cuites—m'en alegro molt... ¿voleu tastar d'aquest poti-poti?

Alexandre s'aixecá, doná alguns passos com un home que no sab quin terrenó trepitje. Per fi's tranquilisá i digué al vell am molte dolcesa:

—Voldrie jo que'm fessi'ho sabedor de quin modo he pogut mereixe'm el dispreci am que'm tracteu?

Respongué'l vell filosof:

—M'acuseu injustament, i vos enganyeu com tots aquells que volen que tot lo que concerneix a n'ells sigut tant interessant pe'ls altres com per ells mateixos. ¿Qué m'importa que Alexandre á qui no conec siga vencedor de Dario, qui tampoc sé qui es? Per quina raó voleu que presti mes atenció á vostres conquestes que res de prófit me porten, que á mas llegums que son mon sosten? Era mon deber oferirvos tot lo que podie útil servos, ho he fet, no estic obligat á mes, ni soc vostre súbdit, doncs no necessito de vos. Els homens que'n societat viuen, deuen obehirvos, com á Princep que'm sa autoritat els protegeix y defensa ses cabals y persones; pro jo, que no tinc mes casa que aquesta cova, ni mes hisenda que la terra que he cultivat i que la volteja, no regonec mes sobirans que'ls elements. Vos heu trobat aquí un assil que segurament jamai aniré jo á cercar en vostra casa. Am tot, com cap mal m'heu fet, no puc despreciarvos; ni dec estimarvos, doncs, com ja os tinc dit, no vos conec.

La lliçó no te desperdici ja que aquest diálech, segons mon lleal saber i entendre ens demostra am claretat, tanta, que fins un cec ho veu, que per poderós que un se trovi ó crega trovarse, siga en poder ó sabiduría, no deu fer petulencie ni erigirse en pregoner de sa sabiesa ni de ses hassanyes ó lo qu'ell crega que ho son, havent de tenir sempre en compte que lo que mes ens poden semblar á nosaltres glories que enlluernin á nostres consemblans, poden resultar prejudicis que'ns rebaixin devant del concepte públic ó quant menys ens ho rebim am marcade indiferencie.